

Språkstörning/DLD - vad det är och hur du kan stötta

En person med språkstörning har svårt med språket på ett eller annat sätt. Idag säger många DLD istället för språkstörning. DLD betyder Developmental Language Disorder.

Att ha en språkstörning innebär att man kan ha svårigheter som:

- att förstå talat och skrivet språk, till exempel ord och meningar.
- att sätta ihop korrekta meningar,
- hitta ord,
- uttal,
- socialt samspel.

Svårigheter med att läsa och skriva kan också ingå i en språkstörning.

Även om två personer har samma typ av språkstörning kan deras behov vara mycket olika. Det är därför viktigt att ta reda på vilka förutsättningar personen du möter har, om den personen vill ha hjälp med kommunikationen och i så fall på vilket sätt.

En språkstörning syns inte utanpå och ibland hörs den inte på talet. Språkstörningen finns kvar hela livet men hur den yttrar sig kan variera genom livet. När man blir äldre lär man sig kanske att kompensera för sina begränsningar. Man kanske också lär sig hur man kan utnyttja sina styrkor på ett bättre sätt.

Språkstörning kan vara allt från uttalssvårigheter till att nästan inte kunna prata eller förstå när andra talar. Den som inte kan använda talat språk använder sig ofta av ett alternativt kommunikationssätt såsom tecken som stöd eller pek-kartor.

Det är inte ovanligt med språkstörning i kombination med någon ytterligare diagnos tex ADHD, autism, dyslexi eller IF (intellektuell funktionsnedsättning).

Kom ihåg att en person med språkstörning behöver lite längre tid på sig för att uttrycka sig eller ta in det du säger. Det innebär inte att personen inte förstår eller inte har känslor och behov som alla andra människor

Checklistan som följer är till för att hjälpa dig och personen med språkstörning, för att du ska veta hur du ska agera och så att er kommunikation ska fungera så bra som möjligt.

Här kan du som har DLD bocka för det som bäst beskriver hur du vill ha det:

- Jag vill att mina arbetskamrater/skolkamrater ska få information om språkstörning.
- Jag behöver en person på arbetsplatsen/i skolan som kan förklara hur saker går till hos just er, till exempel under raster eller möten.
- Jag kan ha svårt att förstå eller komma ihåg muntlig information. Ge mig därför viktig information både skriftligt och muntligt.
- Be mig återberätta det vi har kommit överens om så att vi båda vet att jag har förstått.
- Informera mig i god tid om saker som ska ske som inte tillhör det vanliga.
- Störande ljud, till exempel fläktljud, slammer, musik eller höga röster, kan göra att jag har svårt att uppfatta vad som sägs. Se därför gärna över ljudmiljön på min arbetsplats/i skolan.
- Jag kan ha svårt att hitta ord när jag ska berätta något:
  - Hjälp mig gärna hitta rätt ord
  - Ge mig tid när jag ska säga något. Låt mig själv hitta ordet jag söker.
- Jag kan ha svårt att hålla mig till ämnet när jag ska berätta något. Då får du gärna styra tillbaka mig till det vi pratade om.
- Jag kan ha svårt att förstå språkliga skämt. Om du skämtar - se till att det är tydligt att det är ett skämt.
- Jag behöver veta vad som förväntas av mig, till exempel vilka arbetsuppgifter jag ska göra eller vad jag ska läsa i skolboken.
- Det är bra för mig om vi kan ha regelbundna avstämningar där vi går igenom hur det går och vad som ska göras framöver.
- Jag är hjälpt av följande hjälpmedel:
  - Anteckningshjälpmedel, till exempel inspelningspenna.
  - Någon som tar anteckningar åt mig.
  - Stavningsprogram.
  - Läs hjälp, till exempel inlästa läromedel eller talsyntes.
  - Hörselkåpor/öronproppar.
- Ge mig tid att lära mig mina hjälpmedel innan jag ska börja använda dem
- Övrigt: